

Το «Ημερολόγιο» του προξένου Μανώλη Ανδρουλάκη: Είκοσι μέρες στην κόλαση της Μαριούπολης

Ήταν ο τελευταίος Δυτικός διπλωμάτης που εγκατέλειψε την πόλη, αφού πρώτα είχε οργανώσει άλλες πέντε αποστολές σώζοντας χιλιάδες ζωές

Παρά τη συναισθηματική φόρτιση, γνώριζε ότι ούτε η πατρίδα, ούτε οι αγαπημένοι του αρκούσαν για να αφήσει πίσω του την καταστροφή. Ειδικά, όταν αυτή χαραχτηκε πάνω του. Εξάλλου, έζησε από πρώτο χέρι τη μετάβαση: γνώρισε τη Μαριούπολη ως λαμπρό κέντρο του Ελληνισμού της Αζοφικής και την είδε να μετατρέπεται σε ρηγμαμένο τόπο εντός ολίγων ημερών. Και ενώ μπορούσε δεν το έβαλε στα πόδια. Για την ακρίβεια, «έβαλε τη ζωή του μετά το καθήκον», όπως είπε χαρακτηριστικά ο κ. Νίκος Δένδιας, κατά τη διάρκεια της συνάντησής τους.

Ήταν ο τελευταίος Δυτικός διπλωμάτης που έφυγε από την πόλη και όταν ακόμα έφευγε, ένιωθε τύψεις και θλίψη. Ενόσω προετοιμαζόταν και εφαρμοζόταν η επικίνδυνη έξοδος του από την εμπόλεμη ζώνη, ένα απέραντο «και αν;» τον βασάνιζε. «Και αν μπορούσαμε να κάνουμε κάτι παραπάνω;». «Και αν υπάρχει ένας ακόμα που θα μπορούσε να βοηθηθεί;». Από την έναρξη της ρωσικής εισβολής μέχρι και την επιστροφή του στην Ελλάδα ο πρόξενος είχε έναν στόχο: «Να φέρω όσο περισσότερους μπορούσα πίσω». Να είναι εκεί, διατηρώντας ανοικτό έναν δίαυλο επικοινωνίας.

Αυτός συντόνισε τη μεταφορά όλου του προσωπικού, των δημοσιογράφων, των Ελλήνων πολιτών και φυσικά των ομογενών. Γι' αυτό και η απάντηση που έδινε ακόμα και όταν τα πράγματα έφτασαν στο μη περαιτέρω ήταν «δεν υπάρχει περίπτωση να φύγω», με μοναδικό κίνητρο να διασώσει και να βοηθήσει όσο περισσότερους ανθρώπους και ομογενείς μπορούσε. Πράγματι, έπαιξε καθοριστικό ρόλο σε συνεννόηση με το υπουργείο Εξωτερικών, ώστε χιλιάδες οχήματα να εγκαταλείψουν συντονισμένα και με ασφάλεια την πολιορκημένη Μαριούπολη, στις απανωτές εκκενώσεις αμάχων μέσω ανθρωπιστικού διαδρόμου.

Εξι επιτυχημένες επιχειρήσεις απεγκλωβισμού

Εξι επιτυχημένες επιχειρήσεις απεγκλωβισμού ολοκληρώθηκαν, πρωτίστως χάρη σε αυτόν. Η τελευταία, η επιχείρηση «Νόστος 6», περιελάμβανε και τον ίδιο. Κατάφερε μαζί με τους υπόλοιπους να περάσουν τα σύνορα Ουκρανίας - Μολδαβίας. Ο ίδιος δεν είχε ιδέα ότι είχε μετατραπεί σε ένα είδος ήρωα. Είχε, άλλωστε, κοπεί κάθε επικοινωνία με τον έξω κόσμο για να γνωρίζει τι γράφεται και τι λέγεται... Ακόμα και σήμερα, όμως, φαίνεται να μην το καταλαβαίνει. «Άλλοι είναι οι ήρωες», επαλαμαβάνει διαρκώς, εννοώντας όσους

Ο πρόξενος βρισκόταν σε συνεχή κίνηση για να δώσει κουράγιο στον κόσμο. Τόσο στην Αθήνα όσο και οι συνεργάτες του στη Μαριούπολη είχαν εντυπωσιαστεί από την ψυχραιμία του.

έχουν μείνει πίσω.

Το μόνο που φαίνεται πλέον να επιθυμεί διακαώς είναι να συμβάλει με τη συμμετοχή του στην υποδοχή προσφύγων. «Απαιτείται έμπρακτη αλληλεγγύη, όχι λόγια», έγραψε στα social media, ξεκαθαρίζοντας ότι δεν θα μιλήσει με κανέναν εκπρόσωπο του Τύπου. Πριν από τον εφιάλτη ο Μανώλης Ανδρουλάκης πρόλαβε να γνωρίσει τη Μαριούπολη, τη ζωντανή πόλη με το πανταχού παρόν ελληνικό στοιχείο, 60 χιλιόμετρα από τα ρωσικά σύνορα.

Κατά τη διάρκεια της επίσκεψης του Ελληνικού υπουργού Εξωτερικών πριν από τη ρωσική εισβολή, ο κ. Ανδρουλάκης τοποθετήθηκε νέος επικεφαλής του ελληνικού προξενείου της Μαριούπολης. Η άφιξή του προκάλεσε ελπίδα και χαρά στους ομογενείς.

Ο αλλοτινός πρόξενος Δημήτρης Παπανδρέου είχε αναγκαστεί να εκκενώσει το προξενείο και να μεταφερθεί στην πόλη Ντινπροετρόβσκ το 2014. Τότε, όταν στελέχη του προξενείου επέστρεψαν κανονικά στη βάση τους στη Μαριούπολη τρεις ομογενείς έχασαν τη ζωή τους από πυρά, ενώ στον Σαρτανά χτυπήθηκε μια πομπή ανθρώπων που κατευθυνόταν στο τοπικό νεκροταφείο.

Το γενναίο προσωπικό κράτησε όρθιο το προξενείο

Αυτή ήταν η «κληρονομιά» του κ. Ανδρουλάκη. Αυτή και το γενναίο προσωπικό που κρατούσε όρθιο το προξενείο. Ολοι μαζί κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν την κατάσταση που προκάλεσε η ρωσική εισβολή.

Το προξενείο βρέθηκε δίπλα σε όλους τους ομογενείς. Παρά τις προειδοποιήσεις, είχαν μέχρι και την τελευταία στιγμή την ελπίδα ότι η εισβολή θα αποτραπεί. Τις πρώτες ημέρες η ζωή συνεχιζόταν, καθώς οι μάχες περιοριζόταν στα περίχωρα και όχι στην πόλη.

Παρακολουθούσε τις μάχες, τις διαπραγματεύσεις και βρισκόταν σε συνεχή επικοινωνία με το υπουργείο Εξωτερικών για το αν και πότε θα ξεκινούσε η επιχείρηση μετακίνησης των πολιτών. Εκλείσαν τα φαρμακεία, τα σούπερ μάρκετ, στέρεψαν τα χρήματα στα ΑΤΜ από τις ατελείωτες ουρές. Ηχούν οι σειρήνες. Ρωσικά στρατεύματα βομβάρδισαν τις περιοχές Σαρτανάς και Μπουγάς, κοντά στη Μαριούπολη, με αποτέλεσμα δέκα ομογενείς να χάσουν τη ζωή τους. Το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών πραγματοποίησε τηλεφωνικά έντονο διάβημα διαμαρτυρίας προς την πρεσβεία της Ρωσίας στην Αθήνα.

Η πόλη ήταν αποκλεισμένη από τρεις μεριές

Ο πρόξενος βρισκόταν σε συνεχή κίνηση για να δώσει κουράγιο στον κόσμο. Τόσο στην Αθήνα όσο και οι συνεργάτες του στη Μαριούπολη είχαν εντυπωσιαστεί από την ψυχραιμία του. Εγινε μια γροθιά με την επιτόπια ομάδα του ΟΑΣΕ. Μίλησε, άλλωστε, δημόσια για τη γενναιότητά τους, αλλά και την ασφάλεια που παρείχαν σε αυτόν και άλλους 80 ομογενείς από τον Σαρτανά. Ήταν τότε που ο όλεθρος είχε ξεσπάσει. Η πόλη ήταν αποκλεισμένη από τρεις μεριές και οι απώλειες τεράστιες.

«Άκουγα τα αεροπλάνα. Σήμερα τα είδα και όλα». Την τρίτη-τέταρτη μέρα ξεκινά η αντίστροφη μέτρηση. Δεν υπάρχουν πια ρεύμα, νερό, τρόπος επικοινωνίας, τρόφιμα. Κατέφυγαν από τις 28 Φεβρουαρίου στο κτίριο του ΟΑΣΕ, όπου υπάρχει κανονικό καταφύγιο. Μέσα εκεί κρύβονται 100 άτομα, μαζί ο Ελληνας πρόξενος και οι υπάλληλοι του Οργανισμού. Ακόμα και ένα μωρό λίγων ημερών. Ουκρανοί φέρνουν ελάχιστα τρόφιμα απ' ό,τι έχει απομείνει.. Παλεύει για τη ζωή του. Η σύζυγός του Ασελίνα με το λίγων μηνών μωρό της αγωνιά. «Σας παρακαλώ, σώστε τις ζωές τους! Όσο περισσότερο μένουν εκεί τόσο χάνουν την ελπίδα ότι θα σωθούν, η υγεία τους χειροτερεύει και φοβούνται για τη ζωή τους κάθε στιγμή!», λέει δραματικά.

Ο κ. Ανδρουλάκης έχει συντονίσει την απομάκρυνση εκατοντάδων Ελλήνων και ψάχνει και για άλλους. Η τελευταία επιχείρηση επιστροφής περιλαμβάνει και τον ίδιο. Διανυκτερεύει σε μια οικογένεια στη Ζαπορίζα. Περνάει τα σύνορα με τη Μολδαβία. Μία ακόμα οικογένεια στο πλευρό του. Επιστροφή. Το σώμα εδώ, αλλά η καρδιά και το μυαλό στη Μαριούπολη, την πόλη που «δεν υπάρχει πια», όπως χαρακτηριστικά λέει.